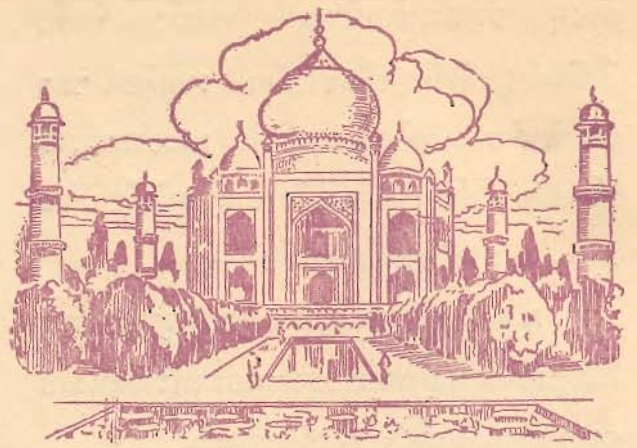

เล่าเรื่อง

เมืองตานี

“นัจมฮ์”

บทความเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเมืองตานี ข้าพเจ้าแปลจากหนังสือ “รัฐมลายูปัตตานี” ต้นฉบับเขียนเป็นภาษาอาหรับผู้เขียนชื่อ อับบรฮิม ซุกรี พิมพ์ที่รัฐกลันตัน เมื่อ 22 ปีมาแล้ว เมื่ออ่านตลอดเล่มนับว่าได้ประโยชน์ต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไม่น้อย ทราบว่าหนังสือเล่มนี้หลังจากพิมพ์ครั้งแรกแล้ว ทางรัฐกลันตันไม่ยอมตีพิมพ์ต่อไปอีก แต่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้แปลขอเรียบเรียงเล่าเรื่องเมืองตานีให้ท่านพิจารณา ดังนี้

ดินแดนมลายูดึกดำบรรพ์

ดินแดนมลายูคือแหลมยื่นออกไปทางทิศใต้ และตั้งอยู่ในทวีปเอเชีย โดยมีพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาล ตอนเหนือเริ่มจากกอกกอกกระ ไปถึงปลายสุดของดินแดนมลายู และถึงสิงคโปร์ตอนใต้

ตอนเหนือแหลมนี้ติดต่อกับดินแดนไทย ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างสองประเทศ ด้านซ้ายได้แก่พม่า และด้านขวาคือ อานาม ประเทศสยาม อานาม และพม่าตั้งอยู่ในแหลมอินโดจีน ด้วยเหตุนี้แหลมมลายูมี 2 ตอน คือ ตอนเหนือและตอนใต้ ตอนเหนือเริ่มจากกอกกอกกระไปถึงสกุลสงขลา ยะลา และนราธิวาส เทียบกับจังหวัดกัลังงาล์วอยู่ใต้การปกครองของรัฐบาลสยาม ประชาชนส่วนใหญ่ใน ตอนเหนือของแหลมมลายูนี้เป็นคนไทย นอกจาก สกุลจระนะ เทพา บักตานี ยะลา และนราธิวาสเท่านั้นที่เป็น

คนมลายู

ตอนใต้แหลมมลายูเริ่มจากเขตจังหวัดและสถานที่ตั้งกล่าวไปถึงปลายสุดแหลมมลายู รวมทั้งสิงคโปร์ด้วย ดินแดนตอนใต้แหลมนี้มีรัฐต่างๆ ของมลายู เช่น เกคาห์ เปอร์ลิส กลันตัน ตรังกานู เปรัก ปะหัง ชะลาโซ นักริซมิมิตัน ยะโฮร์ มะละกา เกาะปีนัง และสิงคโปร์ จริงอยู่แหลมนี้ เรียกกันว่าดินแดนมลายู แต่ทำให้คนมลายูเป็นชนชาติแรก ที่เข้ามาตั้งรกรากในดินแดนแห่งนี้ เพราะมลายูเป็นชนชาติหลังสุด ที่เข้ามาอาศัยแผ่นดินดังกล่าว

ชนชาติที่จัดได้ว่าเป็นชนชาติแรก ที่เข้ามาตั้งรกรากในแหลมมลายู ตามคำชี้แจงจากหนังสือประวัติศาสตร์ไว้แก่ ชนชาวป่า หลังจากนั้นได้แก่ชนชาติอินเดีย ต่อมาก็คือคนไทยเคลื่อนย้ายมาจากดินแดนไทย และตอนหลัง

ศกได้แก่ชนชาติมลายู

ต่อไปนี้จะพูดถึงประวัติดินแดนมลายูสมัยดึกดำบรรพ์พอสังเขป

สมัยก่อนคริสตกาล นับเป็นร้อยๆ ปีมาแล้ว ครั้นนั้นดินแดนมลายูแห่งนี้ ไม่เคยมีชนชาติใดที่มีอารยธรรมสูงส่ง เขามาตั้งรกรากตั้งเช่นเห็นอยู่ปัจจุบัน สภาพพื้นที่เต็มไปด้วยภูเขาป่าเขาไพร และสิ่งสารพัดทั่วท่ามกลางป่าดง และสัตว์ร้ายนั้นได้มีมนุษย์ชาวป่า 2 พวก คือ พวก เขมร และ ชาวไล พักพิงอาศัย ลักษณะความเป็นอยู่ยังห่างไกลจากความเป็นมนุษย์ที่มีอารยธรรม

ร้อยพันปีผ่านไป जबใกล้พระเยซูประสูติ ช่วงนั้นชาวอินเดียก็เริ่มทยอยเข้ามายังดินแดนแห่งนี้ แน่นนอนชาวอินเดียสมัยนั้นถือว่าเป็นชนชาติที่มีอารยธรรม และวัฒนธรรมอันสูงส่ง จุดหมายการเดินทางนั้น เพื่อแสวงหาที่ทำกิน เพื่อความร่ำรวย และเกียรติศักดิ์ ทั้งยังเชื่อมั่นว่า ดินแดนมลายูเป็นดินที่เขาพึงพอใจ

เส้นทางเดินของชาวอินเดียมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งกระนั้น มี 2 ทาง คือ ทางบก และทางทะเล ทางบกชาวอินเดียเดินทางผ่านพม่าเข้าสยาม และอาณาจักรส่วนทางทะเลชาวอินเดียใช้สำเภามาข้ามมหาสมุทรอินเดีย สู่นเกาะต่างๆ ทางตอนใต้ เช่น เกาะสุมาตรา ชาว บาหลี บรูไนย์ จนกระทั่งผ่านเข้าดินแดนสยาม กัมพูชา และ อานาม

ตั้งกล่าวแล้วว่าชาวภารตะมีวัฒนธรรมสูงส่ง และมีศาสนาของตนโดยเจตนา ฉะนั้นเมื่อไปอยู่ที่ใดก็จะมีคัมภีร์ในขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเมื่อชาวถิ่นนั้นมองดูความเรียบร้อย ในสิ่งของชาวอินเดียที่

นับถือก็พากันสนใจและเลียนแบบ จนกระทั่งชาวภารตะกลายเป็นครูบาอาจารย์ สอนขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนถึงศาสนาแก่ชาวท้องถิ่นนั้นๆ โดยปริยาย ยิ่งนานวันชาวพื้นเมืองภาคตะวันออกก็รับวัฒนธรรมอินเดียโดยสิ้นเชิง

ชาวภารตะมีหลายศาสนา แต่ที่เด่นที่สุดคือศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์นั้นกราบไหว้บูชาเทพพรหม พร้อมทั้งนับถือฤๅษีบิณฑูร ศาสนาคงกล่าวแบ่งเป็นหลายนิกายและนับถือเทพเจ้า ที่ตนยึดมั่น เช่นผู้นับถือพระกิวะ ก็เรียกว่านิกายกิวะ หรือผู้นับถือพระวิษณุ ก็เรียกว่านิกายวิษณุ สรรูปแล้วเทพเจ้าของชาวอินเดียนั้นมีหลายองค์ ซึ่งไม่จำเป็นมากแล้วในที่นี้ แต่สิ่งที่ควรกล่าวคือศาสนาพราหมณ์ เป็นศาสนาเก่าแก่ในอินเดีย มานานแสนนาน

อย่างไรก็ตามประมาณสองพันปีจนกระทั่งบัดนี้ ก็มีศาสดาผู้ยิ่งใหญ่กำเนิด ณ ประเทศอินเดีย ท่านกัศคาน และลบด้าง ความเชื่อดีของชาวชมพูทวีปครั้งกระนั้นพร้อมกันได้สั่งสอนให้กราบไหว้บูชาแนวใหม่ ให้แก่ชาวบ้าน ศาสนาคงกล่าวคือศาสนาพุทธ

เมื่อพุทธศาสดาปรินิพพาน ศาสนาพุทธก็แบ่งเป็นหลายนิกาย แต่ที่สำคัญคือ นิกายหินยาน และมหายาน ความหมายของหินยานนั้นคือ พาหนะที่จำกัด หมายถึงผู้ถือนิกายนี้จะยึดมั่นคำสอนของศาสดาโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ยุคนั้นมีผู้นับถือนิกายนี้มาก โดยเฉพาะชาวอินเดียตอนใต้พากันนิยม และยิ่งนานวันคำสอนแห่งนิกายนี้ก็ค่อยลบลอยจากดินแดนภารตะไปแคว้นจาร์ส ประเทศ

ลังกา อนึ่งจากชาวอินเดียและชาวลังกานับถือนิกาย
นี้แล้วก็ยังมีคนไทยมีความเลื่อมใสด้วย

นิกายมหายาน หมายถึงพาหนะที่กว้างใหญ่ คำ
สอนของนิกายนี้เปลี่ยนแปลงมากมาย ซึ่งเป็นไปตามแนว
คิดของผู้นับถือนิกายนั้น และคำสอนบางตอนไปรวมกับ
คำสอนของศาสนาพราหมณ์อันเก่าแก่ เป็นเหตุให้ต่อมา
นิกายหินยานและมหายานมีความแตกต่างกันยิ่งขึ้น ขณะ
นั้นนิกายมหายาน เป็นนิกายที่ชาวอินเดียทอนเหนือนับถือ
กันมาก จนได้ฉายานิกายนั้นว่า อุตระนิกาย หมายถึง
นิกายของทอนเหนือ และเรียกผู้ยึดถือว่า พวกมหา
นิกาย

คำสอนของมหานิกายนับนานวันก็เผยแผ่ออกไป
จนกระทั่งปรากฏอยู่ในอินเดียจนบัดนี้ และนิกายนี้แหละ
ที่ชาวตะวันออกนับถือกันมาก เช่น ชาวเกาะสุมาตรา ชาว
บาห์ลี รวมทั้งชาวมลายูในสมัยนั้น แม้ปัจจุบันชาว
กัมพูชา อาณาณัม จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีก็ยังนับถืออย่าง
แน่นแฟ้น

อีกประการหนึ่งเหตุที่นิกายมหายานพุทธศาสนา
เผยแผ่กว้างขวางในภาคตะวันออกนั้น ก็เพราะผู้เผยแผ่
มาจากอินเดียทอนเหนือ เช่นมาจากเมือง แคชเมียร์ และ
เมืองอื่นๆ ทั้งนี้ชาวตะวันออกนอกจากจะนับถือศาสนา
พราหมณ์แล้ว ส่วนใหญ่ยังนับถือศาสนาพุทธ นิกายมหา
ยานด้วย ยกเว้นแต่ชาวสยามเท่านั้นที่นับถือพุทธศาสนา
นิกายหินยาน

เมื่อชาวอินเดียเดินทางถึงภาคตะวันออกสมัยนั้น
ก็รวมกันเป็นกลุ่ม เมื่อรวมกลุ่มกันมากขึ้นก็กลายเป็น

เมือง กว๊ายเหตุฉะนั้นดินแดนมลายู และดินแดนอื่นๆ
บริเวณนั้นได้เริ่มต้นเป็นเมืองใหม่ขึ้นมา

ชาวอินเดียครั้งกระนั้นนิยมปกครองแบบประ
ชาธิปไตย เมื่อมาอยู่ดินแดนมลายู พวกเขาที่มีความ
รู้สึกรู้สียงแบบแน่นอนกับระบบดังกล่าว เมื่อสร้าง
บ้านแปลงเมืองแล้วชาวอินเดียก็สถาปนาประมุขของ
ตนขึ้นปกครอง เพื่อนำความสันติสุขมาสู่พวกเขา
สมัยนั้น ณ ดินแดนมลายูทอนเหนือ ก็มีเมืองเล็ก
เมืองน้อยเกิดขึ้นมากมายเช่น ตัมมารลิงกัม, ลีราช,
ตาโกลา, ลังกาซุคะ (เกดดาห์, ฯลฯ) บรรดาเมือง
เหล่านั้นล้วนแต่ปกครองโดยชาวอินเดีย อนึ่ง เมือง
ตัมมารลิงกัม หรือ ตามพรลิงก์ นั้น ได้แก่เมืองนคร
ศรีธรรมราช ซึ่งปัจจุบันขึ้นอยู่กับสยามประเทศ

อินเดียเป็นชาติที่ไม่ลืมนิคมที่ตนยึดมั่น จะไป
อยู่ที่ไหนก็ไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเริ่มมีอำนาจในดินแดน
มลายูก็เริ่มสร้างพุทธบูชา เช่น พระเจดีย์ พระพุทธรูป
ตลอดจนถึงสิ่งกราบไหว้อื่นๆ อีกประการหนึ่งชาวอินเดีย
มักจะผูกมิตรหรือมีสัมพันธภาพกับเจ้าดินใต้ที่ จนกระทั่ง
แข่งงานกับคนพื้นบ้าน และสืบลูกหลานขยายแควดวงกว้าง
ขึ้น ในที่สุดก็มีอำนาจ ณ บริเวณด้านตะวันออก

คราวนี้เราลองหันมาพิจารณาชาวเมือง ณ แหลม
อินโดจีนบ้าง ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งสยามประเทศ ทั้งนี้
เพื่อเป็นพื้นฐานความเข้าใจ เมื่อจะพูดถึงเรื่องราวต่างๆ ที่
เกี่ยวข้องกับดินแดนมลายูในโอกาสต่อไป

ณ แหลมอินโดจีนสมัยนั้น มีคนดินเดิมตั้งบ้าน
เมืองอยู่แล้วหลายชาติ เมื่อชาวภาคตะวันออกเดินทางมาถึงดิน

นี้ เหตุการณ์เป็นไปในทำนองที่ชาวอินเดียเดินทางถึง
ดินแดนมลายู คือชาวพื้นเมืองจะยกย่องชาวอินเดียเป็นครู
บาอาจารย์ นับว่าสะดวกที่ชาวภารตะเผยแผ่ศาสนาของ
ตน จนกระทั่งชาวพื้นเมืองยอมรับนับถือตามด้วยความ
สมัครใจ

แหลมอินโดจีนขณะนั้นมีแคว้นอิสระ 3 แคว้น
คือ เขมรอยู่ทางตะวันออก ลาว อยู่ตอนกลางของแหลม
อินโดจีน ซึ่งกลายเป็นเมืองสยามในปัจจุบัน และแคว้น
ที่สาม คือ มอญ แม้ว่าทั้ง 3 แคว้นต่างปกครองด้วย
อิสระภาพ แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ ศาสนา ประเพณี และ
วัฒนธรรม และดูเหมือน มอญ และเขมร ได้รับอิทธิพล
จากอินเดียเป็นอย่างมาก

หนึ่ง แคว้นลาวแบ่งออกเป็นหัวเมือง ในจำนวนหัว
เมืองที่มีชื่อเสียงมากได้หัวเมืองสยาม และนับว่าสยามเป็น
หัวเมืองที่ใหญ่มาก ต่อเมื่อคนไทยซึ่งอยู่ตอนใต้ของประ
เทศจีน เข้ามาปกครองหัวเมืองหนึ่งหัวเมืองใดก็เรียกหัว
เมืองนั้นว่า เมืองสยาม ด้วยเหตุนี้แหละชาวโลกจึงรู้จัก
คนและหัวเมืองดังกล่าวในนาม "สยาม"

อำนาจการปกครองของแคว้นทั้ง 3 ยิ่งย่นมาถึง
ศตวรรษที่ 9 จึงมีการเปลี่ยนแปลง คือ ลาว ตกอยู่ใต
การปกครองของเขมร แต่ในที่สุดอำนาจเขมรกลับตกอยู่
ใต้อำนาจของคนไทย กระทั่งถึงศตวรรษที่ 12 ดินแดน
ต่างๆ ที่เคยอยู่ใต้เขมร และลาว ก็อยู่ภายใต้ไทยสยาม
๕๕
ทงสน

ความจริงแล้วแคว้นทั้ง 3 ดังกล่าวข้างต้น เคย
ติดต่อกับแคว้นอื่นๆ เช่น ดินแดนมลายู และรัฐต่างๆ
ตามเกาะน่านน้ำตอนใต้ของแหลมอินโดจีน และครั้งกระ
นั้น ชนชาติจากดินแดนสยามก็เริ่มทยอยลงจากตอนใต้
เข้าสู่ดินแดนมลายู เพื่อช่วยขยายการทำมาหากิน

หนังสือประวัติศาสตร์กล่าวว่า ศตวรรษที่ 4 และ
ที่ 6 คนไทยสยามเข้าสู่ดินแดนมลายูมากขึ้นตามลำดับ
ยิ่งนานวันก็ยิ่งสนิทชิดเชื้อกับชาวอินเดีย ระยะต่อมาชาว
อินเดีย ณ ดินแดนมลายูก็อ่อนกำลังลง ราชชาติปกครอง
แถบนั้นก็มีสายเลือดจากสยามเดิม และแล้วชาวภารตะ
ดินแดนมลายู ก็ตกอยู่ในเงื้อมมือของชาวสยามโดยสิ้นเชิง

จากนั้นเองชาวไทยสยามพยายามขยายอาณาเขต
สู่ดินแดนตอนใต้ตามลำดับ และได้สร้างบ้านเมือง
ขึ้นหลายแห่ง เช่น ตรัง ภูเก็ต ฯลฯ แน่นนอน
ไทยสยามมีอำนาจเหนือดินแดนมลายูอย่างเต็มที่ □

(อ่านต่อฉบับหน้า)

